

## Helved 10, matrikel 24

Det gamle smedested i byen Helleved

*Samlet af Jørgen Bromann*

Ved udskiftningen af Helleved bys jorder i året 1772 omtales bygens smed Hans Johannsen Smed.

I byen Helevit var der i 1772, 8 boelsmænd, 15 kådnere og 19 inderster. Som den sidste af disse, nr. 19, var smeden Hans Johannsen Schmidt. om ham berettes: I hans Gaardsrum findes af Gadegrund 28 Roden 22 Fav. Resten af hans Gaardsrum har han af Boel 8.

(Hans Christian Marcussens i Padholm) Paa tre Steder i Midtmarken fik han Smedeland 2 Tdr. 4 Skep. 36 Roden. 7 Fav, ialt 2 tdr. 5 Skep 19 Roden 29 favn. Alle Bønder i Helvit og Kattrø har udlagt lige meget til Smedeland. Inderstejord fik Smeden ikke, da han intet begjærede.



*Foto 1949 (Det Kgl Bibliotek)*



*Foto: Lokalhistorisk arkiv Augustenborg*

**1. Peder Smed**, er den ældstkende smed i Helleved. Ifølge Notmark-kirkebogs optegnelser døde Peder Smeds hustru 1729, blev begravet Domi poste 14. Trini. Få uger efter døde Peder Smed Af Helleved og blev begravet Domi poste 16. Trini.

**2. Johan Smed**, er den efterfølgende smed i byen. Johan Smed i Helleved fik Dom. p. 20. Trini 1692 - døbt en søn som fik navnet Johan.

Det er måske den Johan Jesses som 22. Trini 1689 blev gift med Marensdatter af Helleved.

**3. Johan Smed**, født 1692 var en søn af formanden. Han synes at være gift udensogns.

De havde følgende børn :

- a. Christen døbt Dom. 3. Epif. 1714.
- b. Cathrina døbt Nyårsdag 1717.
- c. Hans døbt Dom. 8. Trini 1719. han blev eftermand.
- d. Cathrine døbt Dom. 26. Trini

Hans hustru må være død i årene mellem 1729 til 1743, da der ingen kirkebogsopregnelser findes for Notmark sogn, for efter trolovelse den 8. 11. blev enkemand Hans Jesses Smed i Helleved gift 6. 12. 1743 med Kirsten Thomasdatter.

Johan Smed af Helleved døde 1752, blev begravet Dom. 23 Trini.

**4. Hans Johannsen Schmidt** født 1719, døbt Domi 8. Trini, var smed i Helleved ved udskiftnin- gen i byen 1772. Hans Johansen Smed i Helled blev trolovet 21.9. og gift 17.11. 1751 med Cathrine Hansdatter, datter af

Deres børn :

- a. Johannes født 1759, døbt nr. 9.
- b. Hans født 1764, døbt nr. 24, Dom. 17 Trini.
- c. Marie Cathrin født 1767, døbt nr. 5.
- d. Marie Cathrin født 1770, døbt nr. 3.

**5. Johannes Hansen Schmidt**, født 1759, søn af formanden overtog smedestedet.

Han blev i Asserballe gift med Karen Ernsdatter, født 1763, datter af Nicolai Ernst i Asserballes- ov.

Deres børn :

- a. Cathrine Marie født 12.12. 1795.
- b. Synnet født 26. 4. 1803.

**Folketælling 1803** i byen Hellwith. 10. familie.

1. Johannes Hansen Schmidt, husfader 45 år inderste med land og smed.
2. Karen Hansen hans kone 40 år begge i første ægteskab.
3. Cathrine Marie Hansen deres datter 8 år.
4. Maria Elisabeth Hygebjerg tjenestepige 28 år ugift.

**6. Hans Henrik Schmidt**, med ham er en mand af en ny slægt blevet smed i Helleved.

Han var født 26. 3. 1794, søn af smeden Jørgen Hinrichsen Schmidt og hustru Gertrud, Christen Clauses-datter i Almsted. Han blev gift med Christine Marie Christensdatter, datter af Christen Tys- sen, som formodentlig var smed i Asserballe. Hun var født 1785.

Deres søn Jørgen Hinrichsen Schmidt var født 1828 i Asserballe

De har overtaget smedestedet i Almsted.

**Folketælling 1835** i Helleved beretter : 6. inste.

1. Hans Henrik Schmidt 41 år, inste og smed.
2. Christine Marie Christensen 50 år, hans kone.
3. Jørgen Hinrichsen Schmidt 7 år, deres søn.
4. Christian Jørgensen Frost 23 år, smedesvend.
5. Marie Sophie Friedrichsen 17 år tjenestepige.

I aftægtsboligen :

1. Christen Jørgensen Schmidt 50 år, smedesvend.
2. Cathrine Marie Hansen 40 år
3. Marie Elisabeth Christensen, barn 11 år født 6. 9. 1824 i Helleved
4. Hans Christensen 6 år født 11. 4. 1829 i Helleved
5. Christian Christensen 2 år født 11. 6. 1833 i Helleved

Det fremgår heraf at smeden har en betydelig smedevirksomhed og beskæftiger en ugift smedsvend og indsidderen på aftægtet. Ved næste folketælling i 1845 betegnes han også som dyrlæge. Af den förrige familie på smedestedet bor her nu kun datteren Marie Cathrine Hansen som 27. 10. 1815 blev gift med ungkarl og smedesvend Christian Jørgensen, søn af hengangene smed Jørgen Jørgensen i Tandslet, og han betegnes fortsat som smed. De bliver boende på aftægten endnu ved folketællingen i 1860, da han betegnes som aftægtsmand.

**Folketællingen 1845** i Helleved fortæller følgende om beboerne på smedestedet, 8. inderstested i Helleved

- |  |                                       |
|--|---------------------------------------|
| 1. Hans Hinrich Schmidt 51 år            | født i Almsted inste smed og dyrlæge. |
| 2. Christine Tyssen, eller Tychsen 60 år | født i Asserballe hans kone.          |
| 3. Jørgen Hinrich Schmidt 17 år          | født i byen, smedelærling.            |
| 4. Jeppe Hansen Nissen 36 år             | født i Lygomkloster, smedesvend.      |
| 5. Dorothea Juhler 21 år                 | født i Almsted, tjenestepige.         |

I aftægtsboligen :

- |                                 |                              |
|---------------------------------|------------------------------|
| 1. Christian Jørgensen 60 år    | født i Tandslet, aftægtsmand |
| 2. Cathrine Marie Hansen 50 år  | født i byen , hans kone.     |
| 3. Hans Christiansen 16 år      | født i byen deres søn.       |
| 4. Christian Christiansen 12 år | født i byen deres søn.       |

Smeden Hans Hinrich Schmidt og hustru Christine, født Tychsen havde ingen børn, og er fraflyttet byen, da de ikke findes optegnet i dødregisteret her i sognet.

**7. Christian Jørgensen Schmidt** har overtaget smedestedet. Han var som nævnt født ca. 1785, søn af smeden Jørgen Jørgensen i Tandslet og blev 27. 10. 1815 i Notmark gift med Cathrine Marie Hansen, født 12. 12. 1795, datter af den tidligere smed i Helleved, Nr. 5. Johannes Hansen Schmidt og hustru Karen Erstdatter.

Deres børn :

a. Jørgen Christensen født 50.4. 1820 i Helleved, konfirmeret 1834 i Tandslet. Han blev eftermand som smed i Helleved.

b. Marie Dorothea Elisabeth Christiansen, født 6. 9. 1842

c. Hans Christiansen født 11. 4. 1829

d. Christian Christiansen, også kaldet Jørgensen, født 11. 6. 1833.

Cathrine Marie Jørgensen, gift med aftægtsmand Christian Jørgensen i Helleved døde 15. 9. 1845 49 år. Enkemand og aftægtsmand, forhen smed i Helleved døde 22. 3. 1848, 63 år.

**8. Jørgen Christiansen** født 30. 4. 1820 i Helleved, søn af formanden på smedestedet, blev 16. 11. 1854 i Notmark gift med Marie Christine Iversen, født 3. 2. 1832 i Notmarkskov, datter af kådner og skræder Christian Iversen og hustru Dorothea Sophie, på art. 10, Notmarkskov, som nu ejes af Jacob Lassen, lærer, Østkystvejen 9. Fynshav. De overtog smedestedet.

**Folketælling 1860** i Helleved 19. inste.

1. Jørgen Christiansen 39 år født i byen inste og smed.
2. Marie Christine Iversen 27 år født i Notmarkskov, hans kone.
3. Cathrine Marie Christiansen 5 år børn
4. Dorothea Sophie Christiansen 2 år børn.
5. Cathrine Marie Petersen 16 år født i Stokkeby på Ærø, tjenestepige

På aftægten :

1. Jeppe Hansen Nissen 52 år født i Ellum, Tønder amt, smedsvend.
2. Ingeborg Christensen 47 år født i Skovby på Ærø. hans kone.

Deres børn :

- a. Cathrine Marie Christiansen født 9.10. 1855, gift med eftermanden.
- b. Dorothea Sophie Christiansen født 12. 8. 1858, hun døde 23. 2. 1867, 82 år.

Jørgen Christiansen døde 29. 12. 1894 i Frederiksgård. Hans enke Marie Christine døde.

**9. Jørgen Andresen** overtog smedstedet i Helleved.

Han var født 28. 7. 1854 i Notmark, søn af gårdejer Peter Andresen og hustru Marie Kirstine Smidemann fra art. 2 i Notmark (Cathrine Blommes gård). Peter Andresen var født 16. 1. 1817, søn af boelsmand Peter Petersen Andresen født 1797, døbt 12. 2. på boel art. 1 i Notmark, og hustru Cathrine Marie Jørgensen, født 26. 2. 1792, datter af boelsmand Jørgen Christensen og hustru Anne Marie Jørgens i Hundsløv art. 9, som nu ejes af Christian Høi.

Jørgen Andresen blev 3. 4. 1879 gift med Cathrine Marie, født 9. 10. 1855 datter af formanden på smedestedet i Helleved Jørgen Christiansen og hustru Marie Christine født Iversen.

Jørgen Andresen og hustru Cathrine, født Christiansens børn :

- a. Marie Christine født 5.5. 1880 i Helleved. Hendes moder døde 16.4. 1882 og datteren Marie Christine blev opdraget hos faderens moder Marie Christine Andresen, født Smide mand. Datteren Marie Kristine blev 10. 6. 1904 i Notmark gift med Wilhelm Johannes Peter Harms gendarm, født 29. 11. 1878 i Kobbermølle, Bov sogn, søn af Ernst Christoffer Eggert Harms i Bov og hustru Cathrine Elisabeth Johanne Frederikke, født Hartvig i Kobbermølle. Brudgommen havde gennemgået den tyske udvidet militærtjeneste, i 10 år, dels ved kolonialtropperne i Afrika, han fik ansættelse ved politiet i Hamborg.

Enkemand Jørgen Andresen blev 31. 5. 1883 gift med Anna Margrethe Christensen, født 18. 9. 1858 i Notmarkskov, datter af kådner Rasmus Christensen og hustru Anna Margrethe født Jacobsen på art. 23 som nu ejes af Peter Jacobsen, Søndergade 23) Notmarkskov. Deres børn :

- b. Cathrine Marie født 7. 2. 1883, blev 7. 1. 1912 gift med kådner Peter Thomsen i Fynshav, født 9.8. 1890. De fik hans fødested overdraget.
- c. Anna Margrethe, født 27. 11. 1887, blev gift med husmand Jørgen Frandsen i Guderup, kendt som sognerådsformand og som sognefoged. Peter Andresen født 15. 9. 1892, han døde 15. 6. 1901, 82 år.
- e. Anne Marie, født 27. 11. 1895, hun blev 9. 8. 1923 gift med sadelmager Christian Thomsen, født 4. 12. 1896 i Notmarkskov, en broder til forannævnte Peter Thomsen, Fynshav. De blev bosat i Almsted hvor han gennem mange år drev en sadelmager og møbel polstrer forretning.
- f. Christian Andresen, født 22. 11. 1898, han blev eftermand på stedet.
- g. Mette Marie født 8. 9. 1901, blev gift med Hans Nielsen fra København og blev bosat der.
- h. Peter Andresen født 8. 6. 1906, gift med Christiane Petersen, datter af Peter Petersen ved Over Tandslet tidligere station. Peter Andresen har i mange år været vejmand på Mommark vejen.

Jørgen Andresen født 28.7. 1854 i Notmark døde 4. 11. 1947 i Helved. Hans hustru Anna Margrethe, født Christensen, født 18. 9. 1858 i Notmarkskov døde 22. 7. 1917 Helleved.



## 10. Christian Andresen overtog fødestedet.

Han var født 22. 11. 1898, søn af formanden Jørgen Andresen og hustru Cathrine født Christiansen. Han efterfulgte ikke sin fader som smed og denne overlod rettighed til håndværket 1906 til Niels Spigger fra Stevning som byggede et nyt smedested i Frederiksgård, art. 95. Christian Andresen var en interesseret husmand. Han blev 1923, 15. 6. gift med Dora Christine Hansen født 3. 3. 1897, datter af arbejdsmand Peter Hansen i Feldsted.

Deres børn :

- a. Anni Andresen, født 29. 1. 1925 gift med Hans Skov Tandsholm, søn af husmand Christian Skov og hustru Christiane Schmidt.
- b. Guntha født 9. 9. 1926, gift med postbud Knud Heilesen fra senere overassistent på, kommunekontoret i Augustenborg, boende Primulavej 16 i Augustenborg.

Jordtilliggendet til helleved smedested udgjorde

1876 - 4 92 66 ha.	- 62,77 Thl.	reinertrag	, skyldudbytte.
1952 - 4 90 19 ha.	- 62,58	“	“
1961 - 5 93 03 ha.	- 73,14	“	“
1967 - 5 82 93 ha.	- 72,31	“	“

Landet til smedestedet lå omtrent overfor Jørgen Rudolphs husmandssted, mellem bygaden og den nye landevej fra Fynshav til Guderup. Denne mark solgte Christian Andresen omkring 1967 med halvparten til Jørgen Rudolph og anden halvpart til Tolbøl Frederikshof. En mark som lå ved Bokmosdam blev solgt til Hans Jørgensen bersteds. Toften solgtes til naboen gårdejer Christian Hansen.

Da hans fader Jørgen Andresen nedlagte smedien udvidede han aftægtsboligen med den nedlagte smedies bygning.